Repertoriul jurisprudenței

HOTĂRÂREA CURȚII (Camera a doua)

8 mai 2013*

„Cetățenia Uniunii — Articolul 20 TFUE — Drept de ședere al resortisanților unor țări terțe, membri ai familiei unui cetățean al Uniunii care nu și-a exercitat dreptul la liberă circulație — Drepturi fundamentale”

În cauza C-87/12,

având ca obiect o cerere de decizie preliminară formulată în temeiul articolului 267 TFUE de Cour administrative (Luxemburg), prin decizia din 16 februarie 2012, primită de Curte la 20 februarie 2012, în procedura

Kreshnik Ymeraga,

Kasim Ymeraga,

Afijete Ymeraga-Tafarshiku,

Kushtrim Ymeraga,

Labinot Ymeraga

împotriva

Ministre du Travail, de l’Emploi et de l’Immigration,

CURTEA (Camera a doua),

compusă din doamna R. Silva de Lapuerta (raportor), președinte de cameră, domnii G. Arestis, J.-C. Bonichot, A. Arabadjiev și J. L. da Cruz Vilaça, judecători,

avocat general: domnul P. Mengozzi,

grefier: domnul V. Tourrès, administrator,

având în vedere procedura scrisă și în urma ședinței din 23 ianuarie 2013,

luând în considerare observațiile prezentate:

— pentru domnul Ymeraga și alții, de O. Lang, avocat;

— pentru guvernul luxemburghez, de C. Schiltz, precum și de P. Frantzen și de L. Maniewski, în calitate de agenți;

* Limba de procedură: franceza.

— pentru guvernul belgian, de T. Materne și de C. Pochet, în calitate de agenți;

— pentru guvernul ceh, de M. Smolek și de J. Vláčil, în calitate de agenți;

— pentru guvernul danez, de C. Vang, în calitate de agent;

— pentru guvernul german, de T. Henze și de N. Graf Vitzthum, în calitate de agenți;

— pentru guvernul polonez, de M. Szpunar și de B. Majczyna, în calitate de agenți;

— pentru Comisia Europeană, de D. Maidani și de C. Tufvesson, în calitate de agenți,

având în vedere decizia de judecare a cauzei fără concluzii, luată după ascultarea avocatului general,

pronunță prezenta

Hotărâre

1 Cererea de decizie preliminară privește interpretarea articolului 20 TFUE.

2 Această cerere a fost formulată în cadrul unui litigiu între domnul Kreshnik Ymeraga, precum și între domnul Kasim Ymeraga și doamna Afijete Ymeraga-Tafarshiku (denumiți în continuare „soții Ymeraga”) și domnii Kushtrim și Labinot Ymeraga, părinții și, respectiv, cei doi frați ai celui dintâi, pe de o parte, și ministre du Travail, de l'Emploi et de l'Immigration (denumit în continuare „ministrul”), pe de altă parte, cu privire la decizia acestuia din urmă prin care a refuzat soților Ymeraga și domnilor Kushtrim și Labinot Ymeraga dreptul de ședere în Luxemburg și i-a obligat să părăsească teritoriul luxemburghez.

Cadrul juridic

Dreptul Uniunii

Directiva 2003/86/CE

3 Articolul 1 din Directiva 2003/86/CE a Consiliului din 22 septembrie 2003 privind dreptul la reîntregirea familiei (JO L 251, p. 12, Ediție specială, 19/vol. 6, p. 164) prevede:

„Prezenta directivă are ca obiectiv stabilirea condițiilor în care se exercită dreptul la reîntregirea familiei pe care îl au resortisanții țărilor terțe care au reședința în mod legal pe teritoriul statelor membre.”

4 Potrivit articolului 3 alineatul (3) din directiva menționată:

„Prezenta directivă nu se aplică membrilor familiei unui cetățean al Uniunii.”

Directiva 2004/38/CE

5 Cuprins în titlul „Definiții”, articolul 2 din Directiva 2004/38/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 29 aprilie 2004 privind dreptul la liberă circulație și ședere pe teritoriul statelor membre pentru cetățenii Uniunii și membrii familiilor acestora, de modificare a Regulamentului (CEE)

nr. 1612/68 și de abrogare a Directivelor 64/221/CEE, 68/360/CEE, 72/194/CEE, 73/148/CEE, 75/34/CEE, 75/35/CEE, 90/364/CEE, 90/365/CEE și 93/96/CEE (JO L 158, p. 77, Ediție specială, 05/vol. 7, p. 56), prevede:

„În sensul prezentei directive:

(1) prin «cetățean al Uniunii» se înțelege orice persoană având cetățenia unui stat membru;

(2) prin «membru de familie» se înțelege:

[…]

(d) ascendenții direcți care se află în întreținere și cei ai soțului sau ai partenerului, conform definiției de la litera (b);

(3) prin «stat membru gazdă» se înțelege statul membru în care se deplasează un cetățean al Uniunii în scopul de a-și exercita dreptul la liberă circulație și ședere."

6 Articolul 3 din Directiva 2004/38, intitulat „Destinatarii", prevede:

„(1) Prezenta directivă se aplică oricărui cetățean al Uniunii care se deplasează sau își are reședința într-un stat membru, altul decât cel al cărui resortisant este, precum și membrilor familiei sale, conform definiției de la articolul 2 punctul 2, care îl însoțesc sau i se alătură.

(2) Fără a aduce atingere vreunui drept individual de liberă circulație și ședere pe care persoanele în cauză îl pot avea în nume propriu, statul membru gazdă facilitează, în conformitate cu legislația sa internă, intrarea și șederea următoarelor persoane:

(a) orice alți membri de familie, indiferent de cetățenia lor, care nu se încadrează în definiția de la articolul 2 punctul 2 și care, în țara din care au venit, se află în întreținerea sau sunt membri ai gospodăriei cetățeanului Uniunii care beneficiază de dreptul de ședere cu titlu principal sau dacă din motive grave de sănătate este necesară în mod imperativ îngrijirea personală a membrului familiei de către cetățeanul Uniunii;

[…]

Statul membru gazdă întreprinde o examinare amănunțită a situației personale și justifică refuzul acordării dreptului de intrare sau ședere acestor persoane."

Dreptul luxemburghez

7 Legea din 29 august 2008 privind libera circulație a persoanelor și imigrarea (Mém. A 2008, p. 2024, denumită în continuare „Legea privind libera circulație") urmărește să transpună Directivele 2003/86 și 2004/38 în ordinea juridică luxemburgheză.

8 Potrivit articolului 6 din această lege:

„(1) Cetățeanul Uniunii are dreptul de ședere pe teritoriul statului pentru o perioadă mai mare de trei luni dacă îndeplinește una dintre următoarele condiții:

1. desfășoară ca lucrător o activitate salariată sau o activitate independentă;

2. dispune de suficiente resurse pentru el și pentru membrii familiei sale, în sensul articolului 12, astfel încât să nu devină o povară pentru sistemul de asistență socială, precum și de o asigurare de sănătate;

3. este înscris într-o instituție de învățământ public sau privat, acreditată în Marele Ducat al Luxemburgului în conformitate cu actele cu putere de lege și cu normele administrative în vigoare, cu scopul principal de a urma studii sau, în acest cadru, o formare profesională, garantând totodată că dispune de suficiente resurse pentru el însuși și pentru membrii familiei sale, astfel încât să nu devină o povară pentru sistemul de asistență socială, precum și de o asigurare de sănătate.

(2) Un regulament al Marelui Ducat precizează resursele impuse la alineatul (1) punctele 2 și 3 de mai sus și modalitățile potrivit cărora se face dovada acestora.

[…]”

9 Articolul 12 din legea menționată prevede:

„(1) Sunt considerați membri ai familiei:

[…]

d) ascendenții direcți care se află în întreținerea cetățeanului Uniunii și ascendenții direcți care se află în întreținerea soțului sau a partenerului menționat la litera (b);

(2) Ministrul poate autoriza oricărui alt membru al familiei, indiferent de cetățenie, care nu intră in sfera definiției de la alineatul (1), dreptul de ședere pe teritoriul statului, dacă îndeplinește una dintre următoarele condiții:

1. în țara din care a venit, acesta s-a aflat în întreținerea sau a fost membru al gospodăriei cetățeanului Uniunii care beneficiază de dreptul de ședere cu titlu principal;

2. din motive grave de sănătate este necesară în mod imperativ îngrijirea membrului familiei în cauză personal de către cetățeanul Uniunii.

Cererea de intrare și de ședere a membrilor familiei menționați în paragraful anterior este supusă unei examinări aprofundate, ținând seama de situația lor personală.

[…]”

10 Potrivit articolului 103 din aceeași lege:

„Înainte de a adopta o decizie de respingere a dreptului de ședere, de retragere sau de refuz al reînnoirii permisului de ședere ori o decizie de expulzare de pe teritoriu împotriva resortisantului unei țări terțe, ministrul ține seama în special de durata șederii persoanei în cauză pe teritoriul luxemburghez, de vârsta acesteia, de starea sa de sănătate, de situația sa familială și economică, de integrarea sa socială și culturală în țară și de intensitatea legăturilor sale cu țara de origine, cu excepția situației în care prezența sa constituie o amenințare pentru ordinea publică sau pentru siguranța publică.

Nicio decizie de expulzare de pe teritoriu, cu excepția celei care se întemeiază pe motive grave de siguranță publică, nu poate fi adoptată împotriva unui minor care nu este însoțit de un reprezentant legal, cu excepția cazului în care expulzarea este necesară în interesul său.”

Litigiul principal și întrebarea preliminară

11 Reclamanții din litigiul principal sunt toți originari din Kosovo. În anul 1999, domnul Kreshnik Ymeraga a sosit în Luxemburg, la vârsta de 15 ani, pentru a locui la unchiul său, cetățean luxemburghez, care a devenit tutorele legal al acestuia. Deși cererea de azil a domnului Kreshnik Ymeraga a fost respinsă de autoritățile luxemburgheze, situația sa a fost regularizată în anul 2001 și, ulterior, acesta a început să studieze și a găsit un loc de muncă stabil.

12 Între anii 2006 și 2008, au sosit succesiv în Luxemburg soții Ymeraga și cei doi frați ai domnului Kreshnik Ymeraga. Toți erau majori la momentul sosirii, cu excepția domnului Labinot Ymeraga, care mai avea trei săptămâni până la vârsta majoratului. Chiar în ziua sosirii lor, aceștia au depus o cerere de protecție internațională în sensul Legii privind dreptul de azil și formele complementare de protecție.

13 Întrucât cererile lor de protecție internațională au fost respinse de autoritățile luxemburgheze, soții Ymeraga și cei doi frați ai domnului Kreshnik Ymeraga au depus, la 8 mai 2008, o cerere de permis de ședere, pentru motivul reîntregirii familiei cu acesta din urmă. Cererea menționată a fost respinsă implicit la 9 august 2008, iar refuzul a fost confirmat prin hotărârea pronunțată de tribunal administratif [Tribunalul Administrativ] la 9 martie 2010, împotriva căreia nu a fost însă declarat apel.

14 Între timp, la 16 martie 2009, domnul Kreshnik Ymeraga a dobândit cetățenia luxemburgheză. La data de 14 august a aceluiași an, soții Ymeraga au depus la ministru o cerere pentru eliberarea unui permis de ședere în calitate de membri ai familiei unui cetățean al Uniunii.

15 La 17 mai 2010, soții Ymeraga și-au reiterat la ministru cererea din 14 august 2009 și au solicitat de asemenea un titlu de ședere sau, în subsidiar, un permis de ședere pentru cei doi frați ai domnului Kreshnik Ymeraga.

16 Prin intermediul a trei decizii din data de 12 iulie 2010, ministrul a respins cererile respective. Acțiunea îndreptată împotriva acestor decizii a fost de asemenea respinsă prin hotărârea pronunțată de tribunal administratif la 6 iulie 2011.

17 Potrivit hotărârii menționate, deși domnul Kreshnik Ymeraga contribuia financiar la cheltuielile familiei sale rămase în Kosovo, nu se putea considera că părinții săi erau „în întreținerea” acestuia, în sensul Legii privind libera circulație. În ceea ce îi privește pe cei doi frați ai săi, dat fiind că domnul Kreshnik Ymeraga părăsise Kosovo în anul 1999, nu se poate reține nici că aceștia erau „membri ai gospodăriei”, în sensul legii menționate, în pofida sprijinului financiar dovedit pentru perioada cuprinsă între 19 martie 2006 și 20 februarie 2007.

18 Tribunal administratif a respins de asemenea ca neîntemeiată încălcarea invocată a articolului 8 din Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, semnată la Roma la 4 noiembrie 1950, pentru motivul că refuzul acordării dreptului de ședere părinților și celor doi frați ai domnului Kreshnik Ymeraga nu erau de natură să îi împiedice să își continue viața familială cu el, astfel cum se derulase aceasta după plecarea lui din Kosovo și înainte de sosirea lor în Luxemburg.

19 Reclamanții din litigiul principal au declarat apel la instanța de trimitere împotriva hotărârii tribunal administratif. Deciziile ministrului privind expulzarea sunt suspendate până la pronunțarea pe fondul cauzei, cu excepția celei care îl privește pe domnul Labinot Ymeraga, care a fost executată înainte de suspendare.

20 Cour administrative (Curtea Administrativă) arată că, deși Legea privind libera circulație urmărește să transpună Directivele 2003/86 și 2004/38, aceste directive nu par să îi fie aplicabile domnului Kreshnik Ymeraga.

21 Astfel, instanța de trimitere consideră că problema care se ridică este aceea dacă articolul 20 TFUE și, eventual, anumite dispoziții din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene (denumită în continuare „carta”) pot permite să se acorde membrilor familiei domnului Kreshnik Ymeraga un drept la reîntregirea familiei în Luxemburg.

22 În acest context, Cour administrative a hotărât să suspende judecarea cauzei și să adreseze Curții următoarea întrebare preliminară:

„În ce măsură calitatea de cetățean al Uniunii și dreptul de ședere aferent în țara a cărei cetățenie o are, astfel cum sunt prevăzute la articolul 20 TFUE coroborat [cu] drepturile, garanțiile și obligațiile prevăzute de cartă […], printre care, în special și dacă este necesar, […] la articolele 20, 21, 24, 33 și 34 [din aceasta], acordă un drept la reîntregirea familiei susținătorului reîntregirii, care este cetățean [al Uniunii] și care urmărește să realizeze în jurul lui, în țara de reședință a cărei cetățenie o are, reîntregirea familiei sale formate din tatăl, mama și doi dintre frații săi, toți resortisanți ai unei țări terțe, în cazul în care susținătorul reîntregirii nu și-a exercitat libertatea de circulație și de ședere în alt stat membru decât cel a cărui cetățenie o are?”

Cu privire la întrebarea preliminară

23 Prin intermediul întrebării formulate, instanța de trimitere urmărește, în esență, să afle dacă articolul 20 TFUE trebuie interpretat în sensul că se opune ca un stat membru să refuze unor resortisanți ai unei țări terțe dreptul de ședere pe teritoriul său, în condițiile în care acești resortisanți doresc să locuiască împreună cu un membru al familiei lor, care este cetățean al Uniunii cu domiciliul în acest stat membru a cărui cetățenie o are și care nu și-a exercitat niciodată dreptul de liberă circulație ca cetățean al Uniunii.

Cu privire la Directivele 2003/86 și 2004/38

24 Cu titlu introductiv, trebuie arătat că reclamanții din litigiul principal nu pot beneficia de dispozițiile Directivelor 2003/86 și 2004/38.

25 În ceea ce privește, în primul rând, Directiva 2003/86, potrivit articolului 1 din aceasta, obiectivul său constă în stabilirea condițiilor în care se exercită dreptul la reîntregirea familiei pe care îl au resortisanții țărilor terțe care au reședința în mod legal pe teritoriul statelor membre.

26 Cu toate acestea, potrivit articolului 3 alineatul (3) din directiva menționată, ea nu se aplică membrilor familiei unui cetățean al Uniunii.

27 În măsura în care, în litigiul principal, cetățeanul Uniunii care are reședința într-un stat membru și membrii familiei sale resortisanți ai unor țări terțe sunt cei care doresc șederea în acest stat membru, în cadrul unei reîntregiri a familiei cu acest cetățean, trebuie să se constate că Directiva 2003/86 nu este aplicabilă reclamanților din litigiul principal în ceea ce privește cererile care fac obiectul litigiului principal.

28 În al doilea rând, în ceea ce privește Directiva 2004/38, Curtea a avut deja ocazia să constate că aceasta urmărește să faciliteze exercitarea dreptului fundamental și individual de liberă circulație și ședere pe teritoriul statelor membre care este conferit în mod direct cetățenilor Uniunii prin Tratatul FUE și că aceasta are ca obiect în special întărirea dreptului menționat (a se vedea Hotărârea din 15 noiembrie 2011, Dereci și alții, C-256/11, Rep., p. I-11315, punctul 50 și jurisprudența citată).

29 Conform articolului 3 alineatul (1) din directiva respectivă, aceasta se aplică oricărui cetățean al Uniunii care se deplasează sau își are reședința într-un stat membru, altul decât cel al cărui resortisant este, precum și membrilor familiei sale, astfel cum sunt definiți aceștia la articolul 2 punctul 2 din aceeași directivă, care îl însoțesc sau i se alătură.

30 Curtea a avut deja ocazia să statueze că un cetățean al Uniunii care nu și-a exercitat niciodată dreptul la liberă circulație și care a avut întotdeauna reședința într-un stat membru a cărui cetățenie o are nu intră în sfera noțiunii „destinatar”, în sensul acestei dispoziții, astfel încât Directiva 2004/38 nu îi este aplicabilă (Hotărârea din 5 mai 2011, McCarthy, C-434/09, Rep., p. I-3375, punctele 31 și 39, precum și Hotărârea Dereci și alții, citată anterior, punctul 54).

31 În mod identic, s-a constatat că, în măsura în care un cetățean al Uniunii nu intră în sfera noțiunii „destinatar”, în sensul articolului 3 alineatul (1) din Directiva 2004/38, nici membrul familiei sale nu intră în sfera acestei noțiuni, dat fiind că drepturile conferite de directiva menționată membrilor familiei unui destinatar al acesteia nu sunt drepturi proprii membrilor respectivi, ci drepturi derivate, dobândite în calitate de membri ai familiei destinatarului (a se vedea Hotărârile citate anterior McCarthy, punctul 42, precum și Dereci și alții, punctul 55).

32 Or, în cauza principală, întrucât cetățeanul Uniunii în cauză nu și-a exercitat niciodată dreptul la liberă circulație și a avut întotdeauna reședința, în calitate de cetățean al Uniunii, în statul membru a cărui cetățenie o deține, trebuie să se constate că acesta nu intră în sfera noțiunii „destinatar”, în sensul articolului 3 alineatul (1) din Directiva 2004/38, astfel încât aceasta din urmă nu îi este aplicabilă nici lui însuși, nici membrilor familiei sale.

33 În consecință, Directivele 2003/86 și 2004/38 nu sunt aplicabile unor resortisanți ai unor țări terțe care solicită un drept de ședere pentru a se alătura unui cetățean al Uniunii, membru al familiei lor, care nu și-a exercitat niciodată dreptul la liberă circulație și care a avut întotdeauna reședința, în calitate de cetățean al Uniunii, în statul membru a cărui cetățenie o are (a se vedea în acest sens Hotărârea Dereci și alții, citată anterior, punctul 58).

Cu privire la articolul 20 TFUE

34 În ceea ce privește articolul 20 TFUE, trebuie arătat că dispozițiile din tratat care privesc cetățenia Uniunii nu conferă niciun drept autonom resortisanților unor țări terțe (Hotărârea din 8 noiembrie 2012, Iida, C-40/11, punctul 66).

35 Astfel, eventualele drepturi conferite resortisanților țărilor terțe prin dispozițiile din tratat privind cetățenia Uniunii nu sunt drepturi proprii ale resortisanților menționați, ci drepturi derivate din exercitarea libertății de circulație de către un cetățean al Uniunii. Finalitatea și justificarea respectivelor drepturi derivate se întemeiază pe constatarea că refuzul recunoașterii lor este de natură să aducă atingere libertății de circulație a cetățeanului Uniunii, descurajându-l să își exercite drepturile de intrare și de ședere în statul membru gazdă (Hotărârea Iida, citată anterior, punctele 67 și 68).

36 În această privință, Curtea a constatat deja că există situații foarte speciale în care, în pofida faptului că dreptul derivat privind dreptul de ședere al resortisanților țărilor terțe nu este aplicabil și că cetățeanul Uniunii în cauză nu și-a exercitat libertatea de circulație, un drept de ședere nu poate, în mod excepțional, să fie refuzat unui resortisant al unei țări terțe, membru al familiei cetățeanului menționat, cu riscul de a nu respecta efectul util al cetățeniei Uniunii de care se bucură acesta în cazul în care, drept consecință a unui astfel de refuz, acel cetățean ar fi obligat, în fond, să părăsească teritoriul Uniunii considerat în ansamblu, fiind astfel împiedicat să beneficieze în mod efectiv de substanța drepturilor pe care le conferă acest statut (a se vedea Hotărârile citate anterior Dereci și alții, punctele 64, 66 și 67, și Iida, punctul 71).

37 Elementul care caracterizează situațiile menționate mai sus este că, chiar dacă acestea sunt guvernate de reglementări care țin *a priori* de competența statelor membre, și anume reglementări care privesc dreptul de intrare și de ședere al resortisanților țărilor terțe în afara domeniului de aplicare al dispozițiilor dreptului derivat care, în anumite condiții, prevăd atribuirea unui astfel de drept, ele au totuși un raport intrinsec cu libertatea de circulație a unui cetățean al Uniunii care se opune ca dreptul de intrare și de ședere să fie refuzat resortisanților menționați în statul membru în care are reședința cetățeanul respectiv, pentru a nu se aduce atingere acestei libertăți (a se vedea în acest sens Hotărârea Iida, citată anterior, punctul 72).

38 Curtea a statuat de asemenea, în această privință, că numai faptul că un resortisant al unui stat membru ar putea dori, pentru motive de natură economică sau pentru a menține unitatea familială pe teritoriul Uniunii, ca membri ai familiei sale, care nu dispun de cetățenia unui stat membru, să poată locui cu acesta pe teritoriul Uniunii nu este suficient în sine pentru a considera că cetățeanul Uniunii ar fi obligat să părăsească teritoriul Uniunii dacă un astfel de drept nu este acordat (Hotărârea Dereci și alții, citată anterior, punctul 68).

39 În cauza principală, singurul element care ar justifica, potrivit instanței de trimitere, acordarea unui drept de ședere membrilor familiei cetățeanului în cauză este voința domnului Kreshnik Ymeraga de a opera, în statul membru de reședință a cărui cetățenie o are, reîntregirea familiei cu respectivii membri, ceea ce este insuficient pentru a considera că refuzul unui astfel de drept de ședere va putea avea efectul de a-l priva pe domnul Kreshnik Ymeraga de beneficiul efectiv al esenței drepturilor conferite de statutul de cetățean al Uniunii.

40 În ceea ce privește drepturile fundamentale menționate de instanța de trimitere, trebuie amintit că dispozițiile cartei se adresează statelor membre, potrivit articolului 51 alineatul (1) din aceasta, numai în cazul în care ele pun în aplicare dreptul Uniunii. În temeiul alineatului (2) al aceluiași articol, carta nu extinde domeniul de aplicare al dreptului Uniunii în afara competențelor Uniunii, nici nu creează vreo competență sau sarcină nouă pentru Uniune și nu modifică competențele și sarcinile definite de tratate. Astfel, Curtea este chemată să interpreteze, în lumina cartei, dreptul Uniunii în limitele competențelor atribuite acesteia (a se vedea Hotărârile citate anterior Dereci și alții, punctul 71, și Iida, punctul 78).

41 Pentru a stabili dacă refuzul autorităților luxemburgheze de a acorda membrilor familiei domnului Kreshnik Ymeraga un drept de ședere ca membri ai familiei unui cetățean al Uniunii ține de punerea în aplicare a dreptului Uniunii în sensul articolului 51 din cartă, trebuie să se verifice, printre alte elemente, dacă reglementarea națională în cauză are drept scop punerea în aplicare a unei dispoziții a dreptului Uniunii, caracterul acestei reglementări și aspectul dacă aceasta urmărește alte obiective decât cele acoperite de dreptul Uniunii, chiar dacă este de natură să îl afecteze în mod indirect pe acesta din urmă, precum și problema dacă există o reglementare de drept al Uniunii specifică în materie sau de natură să îl afecteze (a se vedea Hotărârea din 18 decembrie 1997, Annibaldi, C-309/96, Rec., p. I-7493, punctele 21-23, și Hotărârea Iida, citată anterior, punctul 79).

42 Deși, desigur, Legea privind libera circulație urmărește să pună în aplicare dreptul Uniunii, totuși situația reclamanților din litigiul principal nu este guvernată de dreptul Uniunii, întrucât domnul Kreshnik Ymeraga nu poate fi considerat destinatar nici al Directivei 2004/38, nici, în ceea ce privește cererile care fac obiectul litigiului principal, al Directivei 2003/86, iar refuzul de a acorda un drept de ședere membrilor familiei domnului Kreshnik Ymeraga nu ar avea efectul de a-l priva pe acesta din urmă de beneficiul efectiv al esenței drepturilor conferite de statutul de cetățean al Uniunii.

43 În aceste condiții, refuzul autorităților luxemburgheze de a acorda membrilor familiei domnului Kreshnik Ymeraga un drept de ședere ca membri ai familiei unui cetățean al Uniunii nu ține de punerea în aplicare a dreptului Uniunii în sensul articolului 51 din cartă, astfel încât conformitatea acestui refuz cu drepturile fundamentale nu poate fi examinată în lumina drepturilor instituite de aceasta din urmă.

44 Prin intermediul unei astfel de constatări nu se poate anticipa care este răspunsul la întrebarea dacă, în temeiul unei examinări în lumina dispozițiilor Convenției europene pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, la care sunt părți toate statele membre, un drept de ședere nu poate fi refuzat resortisanților unei țări terțe, care sunt în cauză în litigiul principal.

45 Având în vedere cele de mai sus, trebuie să se răspundă la întrebarea adresată că articolul 20 TFUE trebuie interpretat în sensul că nu se opune ca un stat membru să refuze unui resortisant al unei țări terțe șederea pe teritoriul său atunci când acest resortisant urmărește să locuiască cu un membru al familiei sale care este cetățean al Uniunii Europene cu domiciliul în acest stat membru, a cărui cetățenie o deține, și care nu și-a exercitat niciodată dreptul la liberă circulație în calitate de cetățean al Uniunii, în măsura în care un astfel de refuz nu implică, pentru cetățeanul Uniunii în cauză, privarea de beneficiul efectiv al esenței drepturilor conferite de statutul de cetățean al Uniunii.

Cu privire la cheltuielile de judecată

46 Întrucât, în privința părților din litigiul principal, procedura are caracterul unui incident survenit la instanța de trimitere, este de competența acesteia să se pronunțe cu privire la cheltuielile de judecată. Cheltuielile efectuate pentru a prezenta observații Curții, altele decât cele ale părților menționate, nu pot face obiectul unei rambursări.

Pentru aceste motive, Curtea (Camera a doua) declară:

Articolul 20 TFUE trebuie interpretat în sensul că nu se opune ca un stat membru să refuze unui resortisant al unei țări terțe șederea pe teritoriul său atunci când acest resortisant urmărește să locuiască cu un membru al familiei sale care este cetățean al Uniunii Europene cu domiciliul în acest stat membru, a cărui cetățenie o deține, și care nu și-a exercitat niciodată dreptul la liberă circulație în calitate de cetățean al Uniunii, în măsura în care un astfel de refuz nu implică, pentru cetățeanul Uniunii în cauză, privarea de beneficiul efectiv al esenței drepturilor conferite de statutul de cetățean al Uniunii.

Semnături